

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบ เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งวัฒนธรรมของความคิดและการกระทำที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การปฏิรูปการศึกษาจึงจะสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องปฏิรูปหรือเปลี่ยนแปลงในหลายด้านเป็นต้นว่า ในมาตรา 8(2),9(6),24(6) และมาตรา 29 มีใจความโดยสรุปดังนี้ ในกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพและให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน (สปช. 2545 : 10,11,25,28,29)

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ทั้งในด้านการประสานงานกับชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ เอกชน องค์กรเอกชนต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัด กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน รวมทั้งต้องประสานงานในการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา

คั้งนั้นผู้ที่เป็นเสาหลักในสถานศึกษา ก็คือผู้นำสถานศึกษาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผู้นำ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และรองลงมาคือครูผู้สอน และสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาว่าจะใช้หลักการบริหารอย่างไร ให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่จะรวมใจของบุคคลให้ปฏิบัติงานในองค์การอย่างมีความสุขและเกิดความสำเร็จในผลงาน ดร็คเคอร์ (Drucker. 1954 : 98 ; อ้างถึงใน คุณวุฒิ คนฉลาด. 2540 : 19) ชี้ให้เห็นว่า ผู้นำในองค์การเป็นผู้ที่มีความสำคัญและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าที่ทำให้อยู่รอดปลอดภัย และทำให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเทอร์รี่ (Terry. 1960 : 5 ; อ้างถึงใน คุณวุฒิ คนฉลาด. 2540 : 19) ว่า ผู้นำเป็นศูนย์กลางของกลุ่ม จากสถิติที่เขาศึกษาพบว่า ทุกๆ หน่วยงานที่เขาจัดตั้งขึ้น 100 หน่วยงาน ประมาณ 50 หน่วยงาน หรือครึ่งหนึ่งต้องเลิกล้มกิจการภายใน 2 ปี ภายหลัง 5 ปี จะมีหน่วยงานประมาณ 1 ใน 3 เท่านั้นที่ยังคงดำเนินการอยู่ได้ ความล้มเหลวเหล่านี้มีผลมาจากความสามารถของผู้นำในการควบคุม กำกับดูแล ในหน่วยงานของตน จะเห็นได้ว่าผู้นำเป็นกุญแจดอกสำคัญขององค์การ เพราะเป็นผู้ที่จะต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และใช้วิธีการอย่างหลากหลาย (Variety) ที่จะบันดาลให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ถ้าหน่วยงานใดปราศจากผู้นำแล้ว หน่วยงานนั้นจะขาดเข็มทิศนำทางไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษารูปแบบการบริหารในองค์การซึ่งมีหลายรูปแบบ การบริหารแบบใดที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ลีเคิร์ต (Likert. 1961 : 8) ได้ทำการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการบริหารที่ดีที่สุด เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะใช้กระบวนการกลุ่มในการกำหนดเป้าหมายและตัดสินใจเรื่องต่างๆ ซึ่งมีลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแนวราบ โดยมีผู้นำอยู่ตรงกลาง ไม่ใช่อยู่เบื้องบน การวินิจฉัยสั่งการและการบริหารงานเป็นผลงานของกลุ่ม โดยผู้นำไม่ได้นำจริง แต่มีบทบาทเป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะมีผลในเชิงจิตวิทยา จะทำให้บุคคลรู้สึกว่าได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้บุคคลได้รับความพึงพอใจ วรูมและเซทตัน (Vroom and Yetton. 1973 : 29) และ สวานส์เบิร์ก (Swansburg. 1996 : 50) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้บุคคลมีความไว้วางใจกันในองค์การสูง รวมถึงสามารถเพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตขององค์การได้

เมื่อพิจารณาการบริหารงานในระดับโรงเรียน จะเห็นว่า โรงเรียนเป็นอีกหนึ่งของสังคม มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป และงานการศึกษาในโรงเรียนจะก้าวหน้าดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารของโรงเรียนนั้น ๆ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน ส่งเสริมความก้าวหน้าของการเรียน การสอน เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ต้องรับผิดชอบงานของโรงเรียนทุกระดับทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ พร้อมทั้งยังเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ อีกทั้งจากวาระการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2549 วาระที่ 3.6 เรื่องจากกลุ่มนิเทศและติดตามผล แข็งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2548 อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับต่ำในสี่กลุ่มสาระวิชาหลัก ได้แก่ กลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จึงให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผล ในฐานะที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำทั้งในด้านการบริหารโรงเรียนและด้านการเรียนการสอน จึงจำเป็นที่จะต้องตระหนักบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำ และเป็นหัวหอกที่จะนำทีมประสานความร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิผลต่อองค์กร และครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในการรับรู้มากน้อยเพียงใดนั้น น่าจะเป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวในการนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนได้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยมีความคาดหวังว่าผลการวิจัย จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารในโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา พร้อมทั้งจะทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

3. เพื่อหาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 กับประสิทธิผลของโรงเรียน

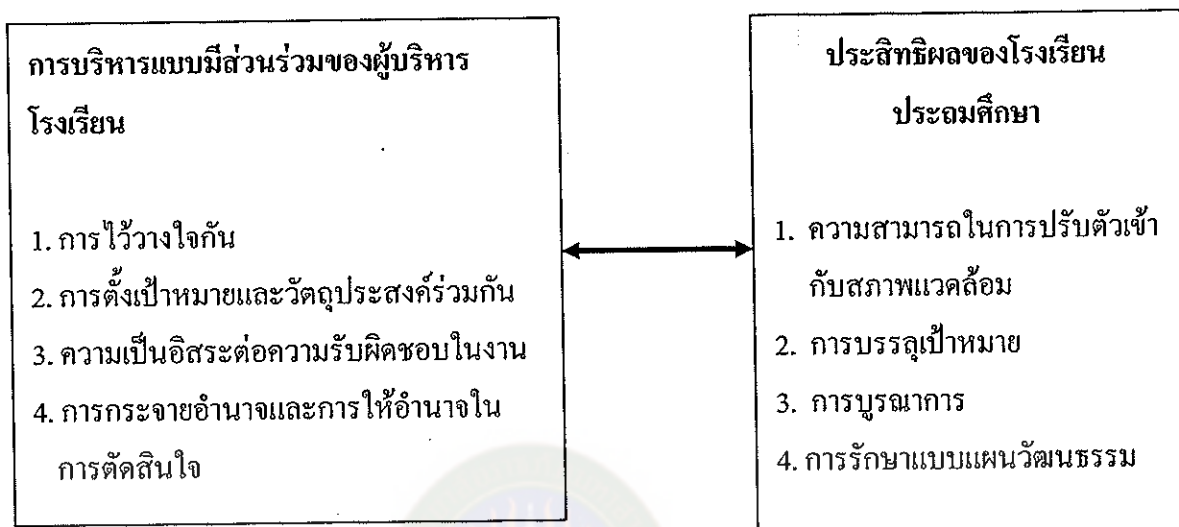
สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง
3. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนในทางบวก

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สวานสเบอร์ก (Swansburg, 1996 : 391-394) 4 ด้าน ประกอบด้วย การไว้วางใจกัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ

ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยอาศัยรูปแบบทฤษฎีระบบสังคมของพาร์สัน (Parson, 1987 : 384 - 397 ; cited in Hoy & Miskel, 1991 : 383) 4 ประการ คือ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การบรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และการรักษาแบบแผนวัฒนธรรม ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน (สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาเดิม) จำนวน 1,651 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในปีการศึกษา 2549

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน (สังกัดโรงเรียนประถมศึกษาเดิม) จำนวน 312 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในปีการศึกษา 2549 ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 42) และใช้วิธีการแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 สถานภาพทางตำแหน่งของข้าราชการครู ได้แก่ ครูสายผู้สอน

2.1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1) การไว้ใจกัน

2) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

3) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

4) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

2) การบรรลุเป้าหมาย

3) การบูรณาการ

4) การรักษาแบบแผนวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การศึกษาวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีความชัดเจนเกี่ยวกับความหมายของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ในการใช้รูปแบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกัน ลงมือปฏิบัติ ร่วมกันตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และกิจกรรมการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ประกอบด้วย

1.1 การไว้ใจกัน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความเชื่อถือในความรู้ ความสามารถ ของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ไว้ใจว่าจะสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้สำเร็จ และมีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงาน

1.2 การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารในการให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อ ให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่มีทิศทางเดียวกัน

1.3 ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน หมายถึง พฤติกรรมของ ผู้บริหารในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานที่รับผิดชอบ และมีความ เป็นอิสระในการทำงานที่ครูผู้สอนรับผิดชอบ

1.4 การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการใช้วิธีการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ มอบหมายหน้าที่

ความรับผิดชอบ ตามความรู้ความสามารถ รวมถึงการให้อำนาจในการตัดสินใจปฏิบัติงาน ตามขอบเขตความรับผิดชอบของครูผู้สอน

ในการวิจัยครั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึด แนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961 : 105) และสวานส์เบิร์ก (Swansburg, 1996 : 411) ซึ่ง ประกอบด้วย การไว้วางใจกัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อ ความรับผิดชอบในงาน การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ

2. ประสิทธิภาพ หมายถึง การที่มีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นุรณาการให้ บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรักษาแบบแผนวัฒนธรรม ในการวิจัย ครั้งนี้ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จาก แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและดัดแปลงจากแบบวัดประสิทธิภาพของ กมลวรรณ ชัยวานิชย์ (2536 : 278 - 281) ตามรูปแบบนุรณาการของฮอยและมิสเกิล (Hoy and Miskel, 1991 : 252) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพ 4 ด้าน คือ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การบรรลุ เป้าหมาย การนุรณาการ และการรักษาแบบแผนวัฒนธรรม

2.1 ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หมายถึง การที่ โรงเรียนมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนา และสามารถอยู่รอดได้ในระยะยาว ประกอบด้วย ความสามารถในการปรับเปลี่ยน ความสามารถในการ ใช้นวัตกรรม และความสามารถในการพัฒนา

2.1.1 ความสามารถในการปรับเปลี่ยน หมายถึง การที่โรงเรียนมี การปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ตลอดจนความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และความพร้อมของครูผู้สอนในการปรับตัว

2.1.2 ความสามารถในการใช้นวัตกรรม หมายถึง การที่โรงเรียนมี การนำวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ มาใช้ มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เหมาะสมกับรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ

2.1.3 ความสามารถในการพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินงานตามภารกิจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และส่งเสริมให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีความก้าวหน้า ทันสมัยอยู่เสมอ

2.2 การบรรลุเป้าหมาย หมายถึง การที่โรงเรียนมีการผลิตผลงานและการจัดหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานของโรงเรียน บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ผลงาน และการจัดหาทรัพยากร

2.2.1 ผลงาน หมายถึง การที่โรงเรียนมีการผลิตผลงานด้านต่างๆ ตามภารกิจของโรงเรียน ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

2.2.2 การจัดหาทรัพยากร หมายถึง การที่โรงเรียนมีการจัดหาและใช้ทรัพยากรซึ่งได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารสถานที่ ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การบูรณาการ หมายถึง การที่โรงเรียนมีการเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานให้ครูผู้สอนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ประกอบด้วย ความพึงพอใจ บรรยากาศแบบเปิด และการติดต่อสื่อสารแบบเปิด

2.3.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของครูผู้สอนที่มีต่องาน รับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค่าตอบแทนที่ได้รับ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการต่างๆ

2.3.2 บรรยากาศแบบเปิด หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีลักษณะใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในทางวิชาการ

2.3.3 การติดต่อสื่อสารแบบเปิด หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ให้ครูผู้สอนรับรู้และเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 การรักษาแบบแผนวัฒนธรรม หมายถึง การที่โรงเรียนมีการคงไว้ซึ่งระเบียบแบบแผน การปฏิบัติอันดีงามของบุคลากรในโรงเรียนซึ่งมีมาแต่เดิม ซึ่งประกอบด้วย ความผูกพัน และความสอดคล้องระหว่างบทบาทและปทัสถาน

2.4.1 ความผูกพัน หมายถึง ความรู้สึกของครูผู้สอนที่มีต่อโรงเรียน ภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ประารถนาที่จะรักษาความเป็นสมาชิกของโรงเรียนที่ตนทำงานอยู่ และเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงาน เพื่อให้โรงเรียนประสบ

ผลสำเร็จ และมีความก้าวหน้าในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป

2.4.2 ความสอดคล้องระหว่างบทบาทและปทัสถาน หมายถึง ลักษณะ ความสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของครู การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และ บทบาทที่โรงเรียนกำหนด ตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวในโรงเรียนที่เปิด การเรียนการสอนถึงช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปี การศึกษา 2549

4. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2549

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่เปิดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 3 (โรงเรียนประถมศึกษาและ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเดิม)

6. ความสัมพันธ์ หมายถึงความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่บรรลุ ตามประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบระดับการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3
2. ได้ทราบระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3
3. ได้ทราบความสัมพันธ์ของการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 กับประสิทธิผลโรงเรียน
4. เมื่อทำการวิจัยเสร็จแล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในการพัฒนาองค์การของตน ให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกันได้ดี มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามความรู้ความสามารถที่ตนถนัด ทำให้เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้อย่างมีความสุข